

بسم الله الرحمن الرحيم

حضرت زهرا (س) والامقام ترین بانوی جهان

حضرت زهرا (س) دختر حضرت محمد (ص) و خدیجه (س)، همسر علی بن ابی طالب و مادر حسن ابن علی و حسین ابن علی و یکی از پنج عضو آل عبا است. کنیه های حضرت زهرا (س) عبارتند از ام الحسین، ام الحسن، ام الائمه، ام ابیها و... ساده زیستی و پرهیز از تجمل از نکات بارز زندگی حضرت زهرا (س) است.

زندگینامه حضرت زهرا (س)

حضرت زهرا سلام الله علیها در نزد مسلمانان برترین و والامقام ترین بانوی جهان در تمام قرون و اعصار می باشد. رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) می فرماید: "فاطمه سرور زنان جهانیان است". اگر چه بنابر نص آیه شریفه قرآن، حضرت مریم برگزیده زنان جهانیان معرفی گردیده و در نزد مسلمانان دارای مقامی بلند و عفت و پاکدامنی مثال زدنی می باشد و از زنان برتر جهان معرفی گشته است، اما او برگزیده ی زنان عصر خویش بوده است. ولی علو مقام حضرت زهرا (س) تنها محدود به عصر حیات آن بزرگوار نمی باشد و در تمامی اعصار جریان دارد.

مادر و پدر حضرت زهرا (س)

نام پدر حضرت زهرا (س) محمد بن عبدالله (صلی الله علیه و آله و سلم) است که او رسول گرامی اسلام، خاتم پیامبران الهی و برترین مخلوق خداوند می باشد. مادر حضرت زهرا (س) خدیجه دختر خویلد، از زنان بزرگ و شریف قریش بوده است. او نخستین بانویی است که به اسلام گرویده است و پس از پذیرش اسلام، تمامی ثروت و دارایی خود را در خدمت به اسلام و مسلمانان مصرف نمود. خدیجه در دوران جاهلیت و دوران پیش از ظهور اسلام نیز به پاکدامنی مشهور بود؛ تا جایی که از او به طاهره (پاکیزه) یاد می شد و او را بزرگ زنان قریش می نامیدند.

ولادت حضرت زهرا (س)

حضرت زهرا (س) در سال پنجم پس از بعثت و در روز ۲۰ جمادی الثانی در مکه به دنیا آمد. حضرت زهرا (س) چون به دنیا پانهاد، به قدرت الهی لب به سخن گشود و گفت: "شهادت می دهم که جز خدا، الهی نیست و پدرم رسول خدا و آقای پیامبران است و شوهرم سرور اوصیاء و فرزندانم (دو فرزندم) سرور نوادگان می باشند." اکثر مفسران شیعی و عده ای از مفسران بزرگ اهل تسنن نظیر فخر رازی، آیه آغازین سوره کوثر را به حضرت زهرا (س) تطبیق نموده اند و حضرت فاطمه (س) را خیر کثیر و باعث بقا و گسترش نسل و ذریه پیامبر اکرم ذکر نموده اند. شایان ذکر است که آیه انتهایی این سوره نیز قرینه خوبی بر این مدعا است که در آن خداوند به پیامبر خطاب می کند و می فرماید همانا دشمن تو ابرو و بدون نسل است.

نام و القاب حضرت زهرا سلام الله علیها

نام مبارک او، فاطمه (علیها السلام) است و برای ایشان القاب و صفات متعددی همچون زهرا، صدیقه، طاهره، مبارکه، بتول، راضیه، مرضیه، نیز ذکر شده است.

فاطمه، در لغت به معنی بریده شده و جدا شده می‌باشد و علت این نامگذاری بر طبق احادیث نبوی، آنست که: پیروان فاطمه (علیها السلام) به سبب او از آتش دوزخ بریده، جدا شده و برکنارند.

زهرا به معنای درخشنده است و از امام ششم، امام صادق (علیه السلام) روایت شده است که: "چون دخت پیامبر در محرابش می‌ایستاد (مشغول عبادت می‌شد)، نورش برای اهل آسمان می‌درخشید؛ همانطور که نور ستارگان برای اهل زمین می‌درخشد."

صدیقه به معنی کسی است که به جز راستی چیزی از او صادر نمی‌شود. طاهره به معنای پاک و پاکیزه، مبارکه به معنای با خیر و برکت، بتول به معنای بریده و دور از ناپاکی، راضیه به معنای راضی به قضا و قدر الهی و مرضیه یعنی مورد رضایت الهی.

کنیه های حضرت زهرا (س)

کنیه های حضرت زهرا (س) نیز عبارتند از ام الحسین، ام الحسن، ام الائمه، ام ابیها و...

ام ابیها به معنای مادر پدر می‌باشد و رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) دخترش را با این وصف می‌ستود؛ این امر حکایت از آن دارد که حضرت زهرا (س) بسان مادری برای رسول خدا بوده است. تاریخ نیز گواه خوبی بر این معناست؛ چه هنگامی که حضرت زهرا (س) در خانه پدر حضور داشت و پس از وفات خدیجه (سلام الله علیها) غمخوار پدر و مایه پشت گرمی و آرامش رسول خدا بود و در این راه از هیچ اقدامی مضایقه نمی‌نمود، چه در جنگها که فاطمه بر جراحات پدر مرهم می‌گذاشت و چه در تمامی مواقف دیگر حیات رسول خدا.

حضرت زهرا (س) هشت سال در مکه پا به پای پدر در اعتلا و پیشرفت اسلام کوشید و در آزار کفار و مشرکان و منافقان یار و مددکار پدر بود. حضرت زهرا (س) در دره و شعب ابوطالب، سه سال درکنار پدر تحمل کرد و زمانی که مشرکان پیامبر(ص) را آزار و اذیت و زخمی و یا جسارتی می‌کردند، پیامبر(ص) را دلداری می‌داد و زخم هایش را مداوا می‌کرد؛ این گونه بود که پیامبر(ص) حضرت زهرا (س) را «ام ابیها» (مادر پدرش) نامید.

حضرت زهرا (س) همیشه رفتاری سرشار و آمیخته از ادب و تواضع و فروتنی نسبت به پدر داشت. گرچه رابطه حضرت زهرا (س) با پدر بزرگوارش بسیار عاطفی و سراسر محبت و صمیمیت بود، اما این مانع احترام و تواضع ویژه ایشان نسبت به پیامبر(ص) نمی‌شد. نقل است از حضرت زهرا (س) که فرمود: وقتی بر پیامبر (ص) آیه نازل شد (که پیامبر(ص) را با نامش خطاب نکنید)، هیبت پیامبر (ص) مرا گرفت، بطوری که نتوانستم به او "یا ایه" بگویم و یا رسول الله به او می‌گفتم. حضرت از من روی گرداند. چند بار به همین ترتیب صدا کردم و او جواب نداد. سپس فرمود: دخترم این آیه درباره تو و خاندان تو نازل نشده است. تو از

منی و من از تو هستم. این آیه درباره اهل جفا و تکبر و کسانی که فخر می ورزند نازل شده است. تو "یا ابه" بگو. چون برای قلب من محبوب تر و برای پروردگار رضایت بخش تر است.

ازدواج حضرت زهرا (س) با امام علی (ع)

از جمله نکات مهم زندگی حضرت زهرا (س) ازدواج آن حضرت بود. حضرت زهرا (س) خواستگاران بسیار در میان صحابه داشت که از نظر مالی در رتبه های بالایی قرار داشتند اما رسول خدا همچنان مسأله را به نظر خداوند موکول می نمود تا سرانجام جبرئیل بر پیامبر (ص) نازل شد و گفت: ای محمد! خدا بر تو سلام می رساند و می فرماید فاطمه را به عقد علی درآور، خداوند علی را برای فاطمه و فاطمه را برای علی پسندیده است. حضرت زهرا (س) و پیامبر (ص) و اگر بهتر بگوییم خداوند تبارک و تعالی، حضرت علی (ع) را که جوانی سرشار از ایمان و تعهد بود انتخاب کردند.

مسأله، مسأله زندگی، مهر و عطوفت، آرامش و تربیت، ایمان و تقوا بود. مسأله، مسأله حفظ دین و سلامت فکر و روح بود. قرار بود از محفل ساده و بی تکلف و بی ریای علی (ع) و فاطمه (س) هر لحظه نوری به عرش بلند شود و عرش را نورانی کند که خدا خود خواسته بود و اذن داده بود. آری! «فی بیوت اذن الله ان یرفع و یدکر فیها اسمہ». قرار بود ماحصل ازدواج حضرت زهرا (س) و امام علی (ع)، حسن (ع) و حسین (ع) و زینب (س) و ام کلثوم (س) باشند که هرکدام چون نوری در آسمان ولایت بدرخشند و راه زندگی ارادتمندان را به سوی خداوند روشن کنند.

فایده ای که ازدواج حضرت زهرا (س) با امام علی (ع) داشت چیزی نبود که با زر و سیم بتوان آن را قیمت گذاشت که هرچه فایده کمتر است معنویت بیشتر به ثمن بخت فروخته می شود و هرچه تجلی معنویت بیشتر باشد مال کم ارزش تر خواهد بود. قرار بود ازدواج علی (ع) و فاطمه (س) الگویی شود برای شیعیان تا ابد. در روایات متعددی نقل شده است که پیامبر اکرم (ص) فرمود: اگر علی نبود، زهرا (س) همتایی نداشت. از اینجا مشخص می شود منظور پیامبر (ص) در کفویت زوجین، ایمان دوطرف است.

در آن زمان دارایی حضرت علی (ع) منحصر به شمشیر و زرهی بود برای جهاد در راه خدا و شتری برای کار در باغستانهای مدینه. او به دستور پیامبر (ص) زره را کابین فاطمه (س) قرار داد که به حدود ۴۰۰ درهم به فروش رسید و پول آن صرف فراهم آوردن مقدمات زندگی شد.

پیامبر (ص) مقدار اندکی از پول را به بلال داد تا با آن عطر بخرد و بقیه پول را به چند تن از صحابه داد تا جهیزیه را از بازار فراهم کنند. جهیزیه ساده و اندکی فراهم و نزد پیامبر (ص) آوردند. ساده و بی تکلف می نمود. پیامبر (ص) چون سادگی بیش از حد اشیاء را نگریست دست به دعا بلند کرده و فرمود: خدا به اهل بیت برکت دهد. و البته خدائیز چنین کرد چرا که «انما یریدالله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت و یطهرکم تطهیرا» در حق هیچ کسی به جز این خاندان نازل نشد!

آری خدا خواست که اهل بیت پاک و مطهر قرار گیرند، به دور از هرگونه رجس و نازیبایی و ناپاکی. و خدا خواست که تا روزگار هست و هست، هر جا کرامتی دیده شود دوستدارانش به یاد حسن(ع) بیفتند و هر جا قیامی در راه خدا بر علیه ظلم ستم کیشی روی دهد با پرچم حسین(ع) افزاشته شود و الگوی هر زن مسلمانی زینب(س) باشد.

دلیل عدم ازدواج مجدد حضرت علی در زمان حیات حضرت زهرا(س) چه بود؟

همسرداری حضرت زهرا (س)

همسرداری حضرت زهرا (س) نیز بهترین الگو برای زنان مسلمان است. شیوه رفتار با همسر برای یک زن آن قدر مهم است که حضرت علی (ع) می فرماید: جهاد زن، خوب شوهرداری کردن است. حضرت زهرا (س) با آن همه فضیلت، همسری نیکو و مطیع برای امیر مؤمنان علی(ع) بود. روایت است هنگامی که علی (ع) به فاطمه (س) می نگریست، غم و اندوهش برطرف می شد.

رسول خدا در اولین شب ازدواج حضرت علی (ع) و حضرت زهرا (س) کارهای آنان را به این شکل تقسیم نمود: خمیر کردن آرد و پختن نان و تمیز کردن و جارو زدن خانه به عهده فاطمه (س) باشد و کارهای بیرون منزل از قبیل جمع آوری هیزم و مواد غذایی را علی (ع) انجام دهد.

پس از آن بود که حضرت زهرا (س) فرمود: جز خدا کسی نمی داند که از این تقسیم کار تا چه اندازه خوشحال شدم، زیرا رسول خدا (ص) مرا از انجام کارهایی که مربوط به مردان است، باز داشت. حضرت زهرا (س) هیچ گاه حتی اموری را که احتمال می داد علی (ع) قادر به تدارک آنها نباشد، از او طلب نمی نمود؛ تا آنجا که از علی (ع) در رابطه با حضرت زهرا (س) نقل شده است: بخدا سوگند که او را به خشم نیاوردم و تا هنگامی که زنده بود، او را وادار به کاری که خوشش نیاید نکردم؛ او نیز مرا به خشم نیاورد و نافرمانی هم نکرد.

از ویژگی های مهم حضرت زهرا (س) این بود که آن بزرگوار بهترین یار و یاور شوهرش علی (ع) در اجرای فرامین الهی بود. پیامبر(ص) از علی(ع) سوال کرد: همسرت را چگونه یافتی؟ و علی(ع) پاسخ گفت: نَعْمَ الْعَوْنُ عَلَى طَاعَةِ اللَّهِ (بهترین یار و یاور برای اطاعت و بندگی خدا). حضرت زهرا (س)، آن بانوی بزرگوار، نام همسر خود را با احترام یاد می کرد. گاهی وی را با کنیه «ابالحسن» می خواند و گاهی با یاد قرابت نسبی (یا ابن عم) وی را ندا می داد. در حدیث شریف کساء آمده است که حضرت فاطمه(س) می فرماید: ابوالحسن علی بن ابیطالب وارد شد و فرمود سلام بر تو ای دختر رسول خدا گفتیم: بر تو باد سلام ای ابا الحسن و ای امیر مؤمنان. این گونه نقل نام و خطاب احترام آمیز یکی از نکات اصلی رابطه زوجین نسبت به یکدیگر است.

از دیگر نکات حضرت زهرا (س)، متابعت ایشان از شوهر بود. نقل است هنگامی که مصدوم کننده حضرت زهرا(س) از امیرمومنان درخواست ملاقات و عیادت ایشان را کردند، حضرت علی(ع) تقاضای آن دو را به فاطمه(س) ارائه کردند و ایشان در جواب فرمودند: البیت بیتک و الحره امتک (خانه متعلق به شماست و من هم به منزله کنیز و خدمتگزار در خانه شما هستم). رسیدگی

به وضع ظاهری به خاطر همسر از اصول زندگی یک زن و مرد مسلمان است. آمده است پیامبر برای شب عروسی حضرت زهرا (س) دستور داد عطرهایی خوشبو تهیه کنند و حضرت زهرا (س) نیز در داخل خانه دائماً معطر بودند.

مسأله، مسأله زندگی، مهر و عطوفت، آرامش و تربیت، ایمان و تقوا بود. مسأله، مسأله حفظ دین و سلامت فکر و روح بود. قرار بود از محفل ساده و بی تکلف و بی ریای علی(ع) و فاطمه (س) هر لحظه نوری به عرش بلند شود و عرش را نورانی کند که خدا خود خواسته بود و اذن داده بود. آری! «فی بیوت اذن الله ان یرفع و یدکر فیها اسمہ». قرار بود ماحصل ازدواج حضرت زهرا (س) و امام علی (ع)، حسن (ع) و حسین (ع) و زینب (س) و ام کلثوم (س) باشند که هر کدام چون نوری در آسمان ولایت بدرخشند و راه زندگی ارادتمندانشان را به سوی خداوند روشن کنند.

فایده ای که ازدواج حضرت زهرا (س) با امام علی (ع) داشت چیزی نبود که با زر و سیم بتوان آن را قیمت گذاشت که هرچه فایده کمتر است معنویت بیشتر به ثمن بخت فروخته می شود و هرچه تجلی معنویت بیشتر باشد مال کم ارزش تر خواهد بود. قرار بود ازدواج علی (ع) و فاطمه (س) الگویی شود برای شیعیانشان تا ابد. در روایات متعددی نقل شده است که پیامبر اکرم (ص) فرمود: اگر علی نبود، زهرا (س) همتایی نداشت. از اینجا مشخص می شود منظور پیامبر (ص) در کفویت زوجین، ایمان دوطرف است.

در آن زمان دارایی حضرت علی (ع) منحصر به شمشیر و زرهی بود برای جهاد در راه خدا و شتری برای کار در باغستانهای مدینه. او به دستور پیامبر (ص) زره را کابین فاطمه (س) قرار داد که به حدود ۴۰۰ درهم به فروش رسید و پول آن صرف فراهم آوردن مقدمات زندگی شد.

پیامبر (ص) مقدار اندکی از پول را به بلال داد تا با آن عطر بخرد و بقیه پول را به چند تن از صحابه داد تا جهیزیه را از بازار فراهم کنند. جهیزیه ساده و اندکی فراهم و نزد پیامبر(ص) آوردند. ساده و بی تکلف می نمود. پیامبر(ص) چون سادگی بیش از حد اشیاء را نگریست دست به دعا بلند کرده و فرمود: خدا به اهل بیت برکت دهد. و البته خدائیز چنین کرد چرا که «انما یریدالله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت و یطهرکم تطهیرا» در حق هیچ کسی به جز این خاندان نازل نشد!

آری خدا خواست که اهل بیت پاک و مطهر قرار گیرند، به دور از هرگونه رجس و نازیبایی و ناپاکی. و خدا خواست که تا روزگار هست و هست، هر جا کرامتی دیده شود دوستدارانش به یاد حسن(ع) بیفتند و هر جا قیامی در راه خدا بر علیه ظلم ستم کیشی روی دهد با پرچم حسین(ع) افراشته شود و الگوی هر زن مسلمانی زینب(س) باشد.

چگونگی رفتار حضرت زهرا (س) با فرزندان

سیره رفتار حضرت زهرا (س) با فرزندان خود نیز سرمشقی مناسب برای تربیت صحیح فرزندان است. حضرت زهرا (س) به فرزندان احترام می گذاشتند و آنها را با احترام خطاب می کردند و همیشه سعی در آموزش و تربیت دینی و اخلاقی آنها داشتند.

در حدیث شریف کساء حضرت زهرا (س) در پاسخ سلام فرزند خود امام حسن (ع) می فرماید: سلام بر تو ای نور دیده ام و میوه دلم. و در پاسخ سلام امام حسین (ع) می فرماید: سلام بر تو ای فرزند من و ای نور دیده ام و میوه دلم. حضرت زهرا (س) فرزندان خود را همیشه برای یادگیری و تعلیم و تزکیه آماده می کرد؛ به عنوان مثال به فرزندش حسن (ع) می فرمود: «به مسجد برو، آنچه را از پیامبر شنیدی فراگیر و نزد من بیا و برای من بازگو کن».

و در عین حال شادی و خوشحالی را در بیت خود تسری می داد و این تا حدی بود که از بازی با کودکان که نقش بسزایی در تربیت آنها دارد اجتناب نمی نمود. نقل شده است که فاطمه (س) فرزندش حسن (ع) را روی دست می گرفت و بالای می انداخت و حرکت می داد و می فرمود: اشبه أباک یا حسن، واخلع عن الحق الرّسن، واعبد الهأّ ذامنن، ولاتوال ذا الاحسن. (ای حسن، نظیر پدرت باش و ریسمان ظلم از حق دور کن، و خداوندی را که صاحب نعمت هاست پرستش کن و با افراد تیره دل دوست مباش).

حضرت زهرا (س) همیشه رسیدگی به فرزندان را در اولویت قرار می داد. سلمان می گوید: روزی فاطمه زهرا (س) را دیدم که مشغول آسیاب بود. در این هنگام فرزندش حسین گریه می کرد. عرض کردم: برای کمک به شما آسیاب کنم یا بچه را آرام نمایم؟ ایشان فرمود: من به آرام کردن فرزند اولی هستم، شما آسیاب را بچرخانید. همچنین از نکات بارز حضرت زهرا (س) در تربیت فرزندان سبک عملی تشویق به عبادت برای آنها بود. مسلماً وقتی والدین الگوی عملی کودکان برای عبادت پروردگار باشند، در آینده و بزرگسالی آنها نیز به تعصی از والدین این راه را پیش خواهند برد.

در همین زمینه امام حسن (ع) می فرماید: مادرم فاطمه را در شب جمعه در محراب عبادت دیدم که به عبادت و نماز مشغول است، او پیوسته به رکوع و سجود مشغول بود که شب به پایان رسید. آن حضرت در شب بیست و سوم ماه مبارک رمضان کودکان خود را به بیداری فرا می خواند. حضرت در روز بچه ها را می خواباند تا استراحت کنند و غذای کمتری به آنان می داد تا بدین گونه زمینه و موقعیت بهتری برای شب زنده داری داشته باشند. ایشان نمی گذاشت احدی از اهل خانه خوابش ببرد و می فرمود: محروم است کسی که از برکات شب قدر محروم بماند.

حضرت زهرا (س) و تعلیم مسائل دینی به دیگران

حضرت زهرا (س) در آموختن مسائل دین به دیگران از اشتیاق زایدالوصفی بهره مند بود. روزی زنی نزد او آمد و گفت: مادری پیر دارم که در مورد نماز خود اشتباهی کرد و مرا فرستاده تا از شما مسئله ای را بپرسم. حضرت زهرا(س) سؤال او را پاسخ فرمود؛ زن برای بار دوم وسوم مسئله ای پرسید و پاسخ شنید. این کار تا ده بار تکرار شد و هر بار آن بانوی بزرگوار، سؤال وی را پاسخ فرمود.

زن از رفت و آمدهای پی در پی شرمگین شد و گفت: دیگر شما را به زحمت نمی اندازم. فاطمه(س) فرمود: باز هم بیا و سوالهایت را بپرس، تو هر قدر سؤال کنی من ناراحت نمی شوم. زیرا از پدرم رسول خدا صلی الله علیه و اله و سلم شنیدم که فرمود: روز قیامت علمای پیرو ما محشور می شوند و به آنها به اندازه دانش شان خلعت های گرانبها عطا می گردد و اندازه پاداش به نسبت میزان تلاش است که برای ارشاد و هدایت بندگان خدا نموده اند.

ساده زیستی حضرت زهرا (س) و پرهیز از تجمل

ساده زیستی و پرهیز از تجمل از نکات بارز زندگی حضرت زهرا (س) است. مهریه کم، جهیزیه مختصر، اکتفا به غذای اندک و معاش کم، استفاده از حداقل امکانات برای زندگی و... همانگونه که در فوق شرح داده شد از خصوصیات آشکار سیده زنان عالم است.

عبادت حضرت زهرا سلام الله علیها

امام حسن مجتبی علیه السلام فرمود: در دنیا کسی عابدتر از مادرم فاطمه زهرا (س) نبود؛ آن قدر به عبادت می ایستاد تا پاهایش ورم می کرد.

ابن عمره از پدرش نقل می کند که گفت: از امام صادق(ع) پرسیدم: چرا فاطمه (س) زهرا نامیده شد؟ فرمود: برای آن که وقتی فاطمه زهرا(س) در محراب عبادت می ایستاد، نورش برای اهل آسمان می درخشید، همان طوری که نور ستارگان برای اهل زمین می درخشد.

پیامبر (ص) درباره حضرت زهرا (س) می فرمود: ایمان به خدا در اعماق دل و باطن روح زهراچنان نفوذ کرده که برای عبادت خدا خودش را از همه چیز فارغ می سازد. فاطمه دخترم بهترین زن عالم است. پاره تن من و نور چشم من و میوه دل من و روح و روان من است. حوریه ای است به صورت انسان. آنگاه که در محراب عبادت می ایستد نورش برای ملائک آسمان درخشندگی دارد و خداوند به ملائکه خطاب می کند: بنده مرا ببینید! چطور در مقابل من به نماز ایستاده و اعضای بدنش را خوف می لرزد و غرق عبادت است! ای ملائکه گواه باشید که پیروان فاطمه را از عذاب دوزخ در امان قرار دادم.

در حدیث دیگری درباره حضرت زهرا (س) به سلمان می فرماید: ای سلمان! خدای تعالی چنان دل و جان و تمام اعضاء و جوارح دخترم فاطمه را به ایمان پر کرده که یک سره برای عبادت و فرمانبرداری حق تعالی خود را از همه چیز فارغ ساخته است.

حضرت زهرا (س)، الگوی یک بانوی مسلمان

حضرت زهرا (س) الگوی یک بانوی اسلامی است. حضرت فاطمه زهرا (س) حتی خود را بر نامحرم نابینا می پوشاند. علی (ع) می فرماید: نزد پیامبر بودیم و او در منبر بود، پرسید: به من خبر دهید و بگوئید چه چیز برای زن از همه چیز بهتر است؟ هر کس سخنی گفت و به نتیجه ای منجر نشد. مردم درمانده و متفرق شدند. من به نزد فاطمه آمدم و سؤال پیامبر را تکرار کردم. فاطمه فرمود: بهترین چیز برای زن این است که او مردی را نبیند و مردی هم او را نبیند.

مشارکت حضرت زهرا (س) در مسائل سیاسی و اجتماعی

حضرت زهرا (س) حتی الامکان از ظاهر شدن در انظار عمومی اجتناب می کرد اما این بدان معنی نبود که در مواقع حساس و لازم از انجام وظیفه خود شانه خالی کند.

ابن ابی الحدید از واقعی نقل می کند که پس از جنگ احد حضرت زهرا (س) با گروهی از زنان مدینه از خانه خارج شد و چون چهره مجروح پدرش را دید او را در آغوش گرفت و خون از صورت مبارکش پاک کرد؛ سپس آبی فراهم نمود و خونهای چهره رسول خدا را شست و شمشیر او را پاک کرد. همچنین می نویسد: زنانی که از مدینه آمده بودند چهارده نفر بودند که زهرا(س) یکی از آنان بود و آب و نان با خود به جبهه برده و در کنار رزمندگان از مجروحین پرستاری می کردند.

بیماری حضرت زهرا (س) و عیادت از او

حضرت زهرا (س) سرانجام بر اثر شدت ضربات و لطماتی که به او بر اثر هجوم به خانه اش و وقایع پس از آن وارد گشته بود، بیمار گشت و در بستر بیماری افتاد. فاطمه زهرا (س) گاه به زحمت از بستر برمی خاست و کارهای خانه را انجام می داد و گاه به سختی و با همراهی اطفال کوچکش، خود را کنار تربت پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) می رساند و یا کنار مزار حمزه عموی پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) و دیگر شهدای احد حاضر می گشت و غم و اندوه خود را بازگو می نمود.

در همین ایام بود که روزی زنان مهاجر و انصار که از بیماری حضرت زهرا (س) آگاهی یافته بودند، جهت عیادت به دیدارش آمدند. حضرت زهرا (س) در این دیدار بار دیگر اعتراض و ناراضیتی خویش را از اقدام گروهی که خلافت را به ناحق از آن خویش نموده بودند، اعلام نمود و از آنان و عده ای که در مقابل آن سکوت نموده بودند، به علت عدم انجام وظیفه الهی و نادیده گرفتن فرمان نبوی درباره وصایت امام علی (علیه السلام) انتقاد کرد و نسبت به عواقب این اقدام و خروج اسلام از مجرای صحیح

خود به آنان هشدار داد. همچنین حضرت زهرا (س) برکاتی را که در اثر عمل به تکلیف الهی و اطاعت از جانشین پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) از جانب خداوند بر آنان نازل خواهد شد، خاطر نشان نمود.

در چنین روزهایی بود که ابابکر و عمر به عیادت حضرت زهرا (س) آمدند. هر چند در ابتدا فاطمه (علیها السلام) از آنان رویگردان بود و به آنان اذن عیادت نمی‌داد، اما سرانجام آنان بر بستر حضرت زهرا (س) حاضر گشتند. حضرت فاطمه (علیها السلام) در این هنگام، این کلام پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) را که فرموده بود: "هر کس فاطمه را به غضب در آورد من را آزرده و هر که او را راضی نماید مرا راضی نموده"، به آنان یادآوری نمود. ابابکر و عمر نیز صدق این کلام و انتساب آن به پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) را تأیید نمودند. سرانجام حضرت زهرا سلام الله علیه، خدا و ملائکه را شاهد گرفت فرمود: "شما من را به غضب آوردید و هرگز من را راضی ننمودید؛ در نزد پیامبر، شکایت شما دو نفر را خواهم نمود."

وصیت حضرت فاطمه زهرا (س) به امام علی (ع)

در ایام بیماری، حضرت زهرا (س) روزی امام علی (علیه السلام) را فراخواند و آن حضرت را وصی خویش قرار داد و به آن حضرت وصیت نمود که پس از وفاتش، فاطمه (علیها السلام) را شبانه غسل دهد و شبانه کفن نماید و شبانه دفن کند و احدی از کسانی که در حق او ستم روا داشته‌اند، در مراسم تدفین و نماز خواندن بر جنازه او حاضر نباشند. (بیشتر بخوانید: نماز استغاثه به حضرت زهرا)

شهادت حضرت زهرا سلام الله علیها

سرانجام روز سوم جمادی الثانی سال یازدهم هجری فرا رسید. حضرت زهرا (س) آب طلب نموده و بوسیله آن بدن مطهر خویش را شستشو داد و غسل نمود. سپس جامه‌ای نو پوشید و در بستر خوابید و پارچه‌ای سفید به روی خود کشید؛ چیزی نگذشت که دخت پیامبر، بر اثر حوادث ناشی از هجوم به خانه ایشان، دنیا را ترک نموده و به شهادت رسید؛ در حالیکه از عمر مبارکش بنا بر مشهور، ۱۸ سال بیشتر نمی‌گذشت و بنا بر مشهور تنها ۹۵ روز پس از رسول خدا در این دنیا زندگی نمود.

حضرت زهرا (س) در حالی از این دنیا سفر نمود که بنا بر گفته معتبرترین کتب در نزد اهل تسنن و همچنین برترین کتب شیعیان، از ابابکر و عمر خشمگین بود و در اواخر عمر هرگز با آنان سخن نگفت؛ و طبیعی است که دیگر حتی تأسف ابی‌بکر در هنگام مرگ از تعرض به خانه زهرا (سلام الله) سودی نخواهد بخشید.

مراسم تغسیل و تدفین حضرت زهرا (س)

مردم مدینه پس از آگاهی از شهادت حضرت زهرا (س)، در اطراف خانه آن بزرگوار جمع گشتند و منتظر تشییع و تدفین حضرت زهرا (س) بودند؛ اما اعلام شد که تدفین فاطمه (علیها السلام) به تأخیر افتاده است. لذا مردم پراکنده شدند. هنگامی که شب فرا رسید و چشمان مردم به خواب رفت، امام علی (علیه السلام) بنا بر وصیت حضرت زهرا (س) و بدور از حضور افراد، به غسل

بدن مطهر و رنج دیده همسر خویش پرداخت و سپس او را کفن نمود. هنگامی که از غسل دادن او فارغ شد، به امام حسن و امام حسین (علیهما السلام) (در حالی که در زمان شهادت مادر، هر دو کودک بودند) امر فرمود: تا عده‌ای از صحابه راستین رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) را که البته مورد رضایت حضرت زهرا (س) بودند، خبر نمایند تا در مراسم تدفین آن بزرگوار شرکت کنند.

پس از حضور آنان، امیر مؤمنان بر حضرت زهرا (س) نماز گزارد و سپس در میان حزن و اندوه کودکان خردسالش که مخفیانه در فراق مادر جوان خویش گریه می‌نمودند، به تدفین فاطمه زهرا (س) پرداخت. هنگامی که تدفین حضرت زهرا (س) به پایان رسید، رو به سمت مزار رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) نمود و گفت: "سلام بر تو ای رسول خدا، از جانب من و از دخترت؛ آن دختری که بر تو و در کنار تو آرمیده است و در زمانی اندک به تو ملحق شده. ای رسول خدا، صبر و شکیبایی‌ام از فراق حبیبه‌ات کم شده، خودداریم در فراق او از بین رفت... ما از خداییم و به سوی او باز می‌گردیم... به زودی دخترت، تو را خبر دهد که چه سان امتت فراهم گردیدند و بر او ستم ورزیدند. سرگذشت را از او بپرس و گزارش را از او بخواه که دیری نگذشته و یاد تو فراموش نگشته..."

امروزه پس از گذشت سالیان متمادی همچنان مزار حضرت زهرا سلام الله علیها، سرور بانوان جهان مخفی است و کسی از محل آن آگاه نیست. مسلمانان و بخصوص شیعیان در انتظار ظهور امام مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) بزرگترین منجی الهی و یازدهمین فرزند از نسل حضرت زهرا سلام الله علیها در میان ائمه می‌باشند تا او مزار مخفی شده مادر خویش، فاطمه زهرا (س) را بر جهانیان آشکار سازد و به ظلم و بی عدالتی در سراسر گیتی، پایان دهد.

وصیت حضرت فاطمه (س) درباره ازدواج مجدد حضرت علی (ع)

حضرت فاطمه زهرا (س) در آخرین لحظات عمرش به همسر خود چنین سفارش نمود:

أَوْصِيكَ أَوْلَىٰ أَنْ تُتَزَوَّجَ بَعْدِي بِإِبْنَةِ أُخْتِي أَمَامَةً، فَإِنَّهَا تَكُونُ لِيُؤَدِّي مِثْلِي ، فَإِنَّ الرِّجَالَ لَا يَدَّ لَهُمْ مِنَ النِّسَاءِ. (بحارالانوار: ج ۴۳، ص ۱۹۲، ح ۲۰، اعيان الشَّيْبَعَة: ج ۱، ص ۳۲۱)

پس از من با دختر خواهرم امامه ازدواج نما، چون که او نسبت به فرزندانم مانند خودم دلسوز و متدین است. همانا مردان در هر حال، نیازمند به زن می‌باشند.

سفارش حضرت فاطمه زهرا (س) به زیارت قبر او

حضرت فاطمه زهرا (س) فرمود:

أَوْصِيكَ يَا أَبَا الْحَسَنِ أَنْ لَا تُنْسَانِي، وَ تَزُورَنِي بَعْدَ مَمَاتِي. (زهرة الرياض كوكب الدرر: ج ۱، ص ۲۵۳)

حضرت فاطمه زهرا (س) ضمن وصیّتی به همسرش اظهار داشت: مرا پس از مرگم فراموش نکنی. و به زیارت و دیدار من بر سر قبرم بیایی.

حدیث حضرت فاطمه (س) درباره جایگاه مادر

حضرت فاطمه (س) فرمود:

الزَّمُّ رِجْلُهَا، فَإِنَّ الْجَنَّةَ تَحْتَ أَقْدَامِهَا، وَالزَّمُّ رِجْلُهَا فَتَمَّ الْجَنَّةَ. (کنز العمال: ج ۱۶، ص ۴۶۲، ح ۴۵۴۴۳)

همیشه در خدمت مادر و پای بند او باش، چون بهشت زیر پای مادران است؛ و نتیجه آن نعمت های بهشتی خواهد بود.

حدیث حضرت فاطمه (س) درباره شخصیت حضرت علی (ع)

حضرت فاطمه (س) در تعریف امام علی (ع) فرمود:

وَ هُوَ أَمَامُ الرَّبَّانِي، وَ الْهَيْكَلُ النَّوْرَانِي، قُطْبُ الْاَقْطَابِ، وَسَلَالَةُ الْأَطْيَابِ، النَّاطِقُ بِالصَّوَابِ، نُقْطَةُ دَائِرَةِ الْاِمَامَةِ. (رياحين الشريعة: ج ۱، ص ۹۳)

او پیشوای الهی و ربّانی است، تجسّم نور و روشنائی است، مرکز توجه تمامی موجودات و عارفان است، فرزندی پاک از خانواده پاکان می باشد، گوینده ای حَقّگو و هدایتگر است، او مرکز و محور امامت و رهبریت است.

حدیث حضرت فاطمه (س) درباره مهاجرین و انصار

حضرت فاطمه زهرا (س) خطاب به مهاجرین و انصار فرمود:

إِلَيْكُمْ عَنِّي ، فَلَا عُدْرَ بَعْدَ غَدِيرِكُمْ، وَالْأَمْرُ بَعْدَ تَقْصِيرِكُمْ، هَلْ تَرَكَ ابْنِي يَوْمَ غَدِيرِ خُمٍّ لِاحِدٍ عُدْوًا. (خصال: ج ۱، ص ۱۷۳، احتجاج: ج ۱، ص ۱۴۶)

از من دور شوید و مرا به حال خود رها کنید، با آن همه بی تفاوتی و سهل انگاری هایتان، عذری برای شما باقی نمانده است. آیا پدرم در روز غدیر خم برای کسی جای عذری باقی گذاشت؟

حدیث حضرت فاطمه(س) درباره حجاب

حضرت فاطمه زهرا (س) فرمود:

خَيْرٌ لِلنِّسَاءِ أَنْ لَا يَرَيْنَ الرِّجَالَ وَلَا يَرَاهُنَّ الرِّجَالُ. (بحار الانوار:ج ۴۳، ص ۵۴، ح ۴۸)

بهترین چیز برای حفظ شخصیت زن آن است که مردی را نبیند و نیز مورد مشاهده مردان قرار نگیرد.

مرد نابینائی وارد منزل شد و حضرت زهرا(س) پنهان گشت، وقتی رسول خدا صلی الله علیه و آله علت آن را جویا شد؟

حضرت فاطمه(س) در پاسخ پدر اظهار داشت :

... إِنَّ لَمْ يَكُنْ يَرَانِي فَإِنِّي آرَاهُ، وَ هُوَ يَشْمُ الرِّيحَ. (بحار الانوار:ج ۴۳، ص ۹۱، ح ۱۶، إحقاق الحق:ج ۱۰، ص ۲۵۸)

اگر آن نابینا مرا نمی بیند، من او را می بینم، دیگر آن که مرد، حساس است و بوی زن را استشمام می کند.

حدیث حضرت فاطمه(س) درباره اهمیت دوستی با حضرت علی(ع)

حضرت فاطمه زهرا (س) فرمود:

إِنَّ السَّعِيدَ كُلَّ السَّعِيدِ، حَقَّ السَّعِيدِ مَنْ أَحَبَّ عَلِيًّا فِي حَيَاتِهِ وَ بَعْدَ مَوْتِهِ. (شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید:ج ۲، ص ۴۴۹)

همانا حقیقت و واقعیت تمام سعادت ها و رستگاری ها در دوستی علی علیه السلام در زمان حیات و پس از رحلتش خواهد بود.

حدیث حضرت فاطمه(س) درباره نماز، زکات، روزه و حج

حضرت فاطمه زهرا (س) فرمود:

جَعَلَ اللَّهُ الْإِيمَانَ تَطْهِيرًا لَكُمْ مِنَ الشَّرْكِ، وَ الصَّلَاةَ تَنْزِيهَا لَكُمْ مِنَ الْكِبْرِ، وَ الزَّكَاةَ تَزْكِيَةً لِلنَّفْسِ، وَ نِمَاءً فِي الرِّزْقِ، وَ الصِّيَامَ تَثْبِيْتًا لِلْأَخْلَاصِ، وَ الْحَجَّ تَثْبِيْتًا لِلدِّينِ. (رياحين الشريعة:ج ۱، ص ۳۱۲)

خداوند سبحان، ایمان را برای طهارت از شرک و نجات از گمراهی ها و شقاوت ها قرار داد. و نماز را برای خضوع و فروتنی و پاکی از هر نوع تکبر، مقرر نمود. و زکات (و خمس) را برای تزکیه نفس و توسعه روزی تعیین نمود. و روزه را برای استقامت و اخلاص در اراده، لازم دانست. و حج را برای استحکام اساس شریعت و بناء دین اسلام واجب نمود.

